

Pred sudom iznete pojedinosti u vezi sa planom stvaranja Velike Hrvatske

Author: Velma Šarić

U postupku protiv šestorice lidera bosanskih Hrvata, tužilaštvo objašnjava kako je navodni plan nastao i kako je sproveden.

Piše: Velma Šarić iz Sarajeva (TU br. 679, 11. februar 2011.)

U svojoj završnoj reči na suđenju bivšim liderima bosanskih Hrvata, tužilaštvo je ove sedmice govorilo o njihovoj navodnoj ulozi u zajedničkom zločinačkom poduhvatu čiji je cilj bilo uspostavljanje „Velike Hrvatske“.

Tužilac Kenet Skot (Kenneth Scott) je rekao da su na čelu zajedničkog zločinačkog poduhvata bili hrvatski predsednik, Franjo Tuđman, i nacionalističko krilo Hrvatske demokratske zajednice (HDZ), na čijem su se čelu nalazili Gojko Šušak i Janko Bobetko, zajedno sa šestoricom okrivljenih: Jadrankom Prlićem, Brunom Stojićem, Slobodanom Praljkom, Milivojem Petkovićem, Valentinom Čorićem i Berislavom Pušićem. Prema navodima tužioca, svi oni su bili „arhitekta“ zločina.

Optuženi se terete za teška kršenja Ženevske konvencije, ratne zločine i zločine protiv čovečnosti, uključujući i progon na političkoj ili verskoj osnovi, ubijanje, silovanje, deportaciju, pritvaranje i ostale vidove nehumanog postupanja.

Šestorici okrivljenih se pripisuje odgovornost za proterivanje, silovanje, mučenje i ubijanje bosanskih Muslimana i ostalih ne-Hrvata. Reč je o zločinima počinjenim u periodu od kraja 1991. do početka 1994., a u sklopu navodnog plana o etničkom čišćenju pojedinih delova Bosne sa ciljem da ih se kasnije priključi Velikoj Hrvatskoj.

Prema optužnici, vlasti bosanskih Hrvata su u okviru samoproglashene države Herceg-Bosne stvarale, podsticale i podržavale „navodnu anti-muslimansku atmosferu, promovisale etničku podelu i podsticale versko nepoverenje“.

Skot je rekao kako je zajednički zločinački poduhvat organizovalo rukovodstvo hrvatske države, čija je namera bila da zauzme neke teritorije i uspostavi etnički homogenu hrvatsku oblast.

Tužilac je rekao da je Bosna morala da bude podeljena zbog Tuđmanove opsesivnosti Banovinom Hrvatskom (koja je, kao pokrajina Kraljevine Jugoslavije, postojala u periodu od 1939. do 1943., obuhvatajući veći deo današnje Hrvatske, kao i izvesna područja Bosne i Srbije).

Skot je rekao da je tu ideju prihvatio uži krug vojne i političke elite bosanskih Hrvata, kojeg je predvodio Mate Boban. Tužilac je dodao da je Hrvatsko vijeće obrane (HVO) prihvatilo, podržavalo i sprovodilo planove tadašnjeg hrvatskog predsednika, čiji je cilj bila teritorijalna podela Bosne.

Tužilac je na početku svoje završne reči kazao kako je „postojao plan da se područja koja su uključena u Herceg-Bosnu naposljetku pripoje Hrvatskoj“.

„Zvaničnici Herceg-Bosne nisu bili birani, nije održan nikakav referendum na kojem su izabrani. Sva naređenja su stizala direktno sa vrha, od samog predsednika Tuđmana“, konstatovao je Skot.

Tuđman je umro 1999. godine. Zvaničnici Haškog tribunala su u više navrata potvrdili kako bi, da je duže živeo, i on bio optužen.

„Bio je to sveobuhvatan projekat – smišljen, isplaniran, pripremljen i sproveden od vrha prema dole. Ovi ljudi su deo tima koji je osmislio, uobličio, izgradio i sproveo taj projekat“, kazao je tužilac.

„Tako je i počeo rat s Muslimanima, rat za teritorije“, nastavio je on, ukazujući na to kako se „nije radilo samo o osvajanju teritorija, nego i o obezbeđivanju demografske većine“.

Na kraju svog izlaganja, Skot je govorio o zločinima koje je HVO u Bosni počinio tokom 1993.

Prema tužiocim rečima, „ti stravični događaji bili su rezultat zajedničkog zločinačkog poduhvata čiji je cilj bilo političko i vojno uništenje muslimanskog i ostalog nehrvatskog stanovništva u onim delovima Bosne koji je trebalo da budu uključeni u Veliku Hrvatsku“.

„Hrvati su“, po njemu, „želeli područje na kojem bi bili suvereni, svoj ‘posed s granicama’ na kojem je trebalo da imaju demografsku većinu na račun ostalih nacija“.

Takođe je ukazao na to da su „sve odluke o pritvaranju i proterivanju ne-Hrvata i njihovom prisilnom razmeštanju izvan Herceg-Bosne bile donete [na] samom vrhu“.

Skot je potom citirao nekoliko navodnih opaski koje su izrekli Prlić, Praljak i Petković, kako bi dokazao da je njihov cilj bio „da osvojenu i etnički očišćenu teritoriju naposljetku pripoje Hrvatskoj“.

„Prlić je potvrdio da su vojne jedinice HVO-a činile zločine, tako da je postalo prilično jasno kako vojne jedinice HVO-a i pripadnici tih jedinica moraju biti smatrani odgovornima, baš kao i vlasti Herceg-Bosne koje su bile nadležne za njih“, kazao je tužilac.

Tužilac se potom usredsredio na poslednji element zajedničkog zločinačkog poduhvata.

„Sve vreme je važan deo realizacije ovog projekta predstavljalo i hrvatstvo“, rekao je tužilac, ukazujući na to da je i sama Herceg-Bosna bila proglašena „hrvatskom zajednicom“ ili „hrvatskom republikom“; da je vojska bila nazvana „Hrvatsko vijeće obrane“; te da je i moneta bila hrvatska. „Sve je trebalo da deluje i da se oseća kao hrvatsko“, kazao je tužilac.

Velma Šarić je obučena novinarka IWPR-a iz Sarajeva.

Location: Balkans

Topic: International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/pred-sudom-iznete-pojedinosti-u-vezi-sa-planom-stvaranja-velike-hrvatske>